

Podgorica, 25. jul 2025.

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	25.07 2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-3/25-14
VEZA:	
EPA:	623 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE

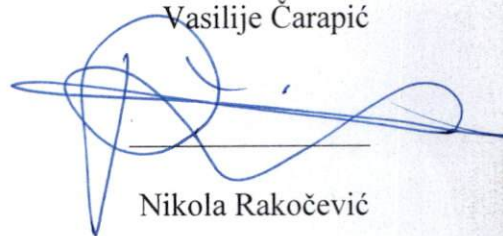
Predsjedniku Andriji Mandiću

Poštovani,

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanici:

Vasilije Čarapić

Nikola Rakočević

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA

Član 1

U Zakonu o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20) u članu 1 poslije riječi: „Skupštinu Crne Gore;” dodaju se riječi: „trajanje mandata;”.

Član 2

Član 5 mijenja se i glasi:

“Mandat odbornika izabраних на редовним izborima za odbornike u skupštini opštine (u daljem tekstu: opšti lokalni izbori) traje od dana potvrđivanja mandata na prvoj sjednici skupštine opštine nakon održanih izbora do dana potvrđivanja mandata odbornika novog saziva.

U slučaju kad se u pojedinim opštinama mandati odbornika novog saziva ne potvrde u roku od 30 dana od dana proglašenja konačnih rezultata opštih lokalnih izbora, odbornicima prethodnog saziva skupština tih opština mandat prestaje istekom tridesetog dana, po sili zakona.

U slučaju prestanka mandata odbornika prethodnog saziva skupštine opštine Centralna izborna komisija raspisuje izbore narednog dana nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana.

Mandat odbornika izabраних на izborima iz stava 3 ovog člana počinje danom potvrđivanja mandata na sjednici skupštine opštine i traje do isteka tekućeg mandata odbornika izabраних на opštim lokalnim izborima.

Mandat odborniku može prestati i ranije u skladu sa ovim zakonom.

Mandat poslanika traje četiri godine.”

Član 3

Poslije člana 5 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 5a

Odbornik, odnosno poslanik opredjeljuje se i glasa po sopstvenom uvjerenju.
Odbornik, odnosno poslanik ne može biti opozvan.”

Član 4

Član 13 mijenja se i glasi:

„Opšti lokalni izbori održavaju se istovremeno u svim opštinama svake četvrte godine, druge nedjelje u mjesecu junu.

Izbori koje nije moguće održati u skladu sa stavom 1 ovog člana, zbog podudaranja sa državnim, drugim ili vjerskim praznikom, održaće se prve naredne nedjelje u junu koja se ne podudara sa državnim, drugim ili vjerskim praznikom.”

Član 5

Poslije člana 13 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 13a

Opšti lokalni izbori raspisuju se odlukom Centralne izborne komisije.

Centralna izborna komisija raspisuje opšte lokalne izbore 90 dana prije dana održavanja opštih lokalnih izbora određenog članom 13 ovog zakona.

Centralna izborna komisija i opštinske izborne komisije dužne su da u roku od 72 sata od dana donošenja odluke o raspisivanju opštih lokalnih izbora, utvrde i objave izborni kalendar svih rokova za sprovođenje izbornih radnji predviđenih izbornim zakonodavstvom.

Odluka o raspisivanju opštih lokalnih izbora objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi".

Član 13b

Izbori za poslanike raspisuju se odlukom Predsjednika Crne Gore.

Centralna izborna komisija i opštinske izborne komisije dužne su da u roku od 72 sata od dana donošenja odluke o raspisivanju izbora, utvrde i objave izborni kalendar svih rokova za sprovođenje izbornih radnji predviđenih izbornim zakonodavstvom.

Dan održavanja izbora za poslanike je neradni dan (nedjelja).

Odluka o raspisivanju izbora za poslanike objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Član 6

U članu 14 stav 3 mijenja se i glasi:

"Danom potvrđivanja mandata poslanika novog saziva prestaje mandat poslanika prethodnog saziva."

Član 7

U članu 15 stav 2 riječi: "Predsjednik Crne Gore" zamjenjuju se riječima: "Centralna izborna komisija".

Član 8

Član 17 mijenja se i glasi:

„Organi za sprovođenje izbora su:

- 1) Centralna izborna komisija;
- 2) opštinske izborne komisije; i
- 3) birački odbori.

Za svoj rad organi za sprovođenje izbora odgovaraju organu koji ih je birao.

Državni organi, organi lokalne samouprave i lokalne uprave, drugi organi i organizacije dužni su da pružaju stručnu i tehničku pomoć organima za sprovođenje izbora i da im dostavljaju podatke potrebne za rad."

Član 9

Član 18 mijenja se i glasi:

„Organi za sprovođenje izbora vrše poslove iz svoje nadležnosti u skladu sa ovim zakonom.

Pravo odlučivanja imaju predsjednik i članovi organa za sprovođenje izbora.

Pravo da učestvuju u radu organa za sprovođenje izbora imaju i ovlašćeni predstavnici potvrđenih i proglašenih izbornih lista (u daljem tekstu: ovlašćeni predstavnici).

Pravo da odredi ovlašćenog predstavnika u organima za sprovođenje izbora ima svaki podnosilac potvrđene i proglašene izborne liste.

Ovlašćeni predstavnici u Centralnoj izbornoj komisiji i opštinskim izbornim komisijama učestvuju u njihovom radu, ali bez prava odlučivanja.

Ovlašćeni predstavnici u biračkim odborima učestvuju u njihovom radu sa pravom odlučivanja.

Dva ili više podnosilaca potvrđene i proglašene izborne liste mogu odrediti zajedničkog ovlašćenog predstavnika u organu za sprovođenje izbora.

Centralna izborna komisija utvrđuje pravo potvrđenoj izbornoj listi da predloži ovlašćenog predstavnika i njegovog zamjenika koji imaju pravo da učestvuju u radu Centralne izborne komisije 20 dana prije dana određenog za održavanje izbora, zaključno sa danom utvrđivanja konačnih rezultata izbora.

Za ovlašćenog predstavnika i njegovog zamjenika može biti imenovano lice koje ima biračko pravo i najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti društvenih nauka.

Ovlašćeni predstavnici potvrđenih izbornih lista učestvuju u radu opštinske izborne komisije najranije 20 dana prije dana održavanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata izbora, bez prava odlučivanja.

Opštinska izborna komisija, danom donošenja rješenja o proglašenju izborne liste, zaključkom utvrđuje ispunjenost uslova za određivanje ovlašćenog predstavnika i o tome obavještava podnosioca izborne liste u roku od 24 sata.

Podnosilac izborne liste iz stava 11 ovog člana odrediće svog ovlašćenog predstavnika i o tome obavijestiti opštinsku izbornu komisiju u roku od 24 sata od dostavljanja zaključka.

Opštinska izborna komisija, danom donošenja rješenja o proglašenju izborne liste, zaključkom utvrđuje koji podnosilac izborne liste ispunjava uslove za određivanje svojih ovlašćenih predstavnika u biračkom odboru.

Zaključak o ispunjenju, odnosno neispunjenju uslova za određivanje ovlašćenih predstavnika u biračkom odboru opštinska izborna komisija dostavlja podnosiocu izborne liste, u roku od 24 sata od sata određivanja biračkog mjesta.

Podnosilac izborne liste odrediće svog ovlašćenog predstavnika u biračkom odboru i o tome obavijestiti opštinsku izbornu komisiju koja, najkasnije 24 sata od dostavljanja obavještenja, zaključkom utvrđuje ovlašćene predstavnike u biračkom odboru.

Ovlašćeni predstavnik učestvuje u radu biračkog odbora pet dana prije dana određenog za održavanje izbora.“

Član 10

Član 19 mijenja se i glasi:

„Kandidat na izbornoj listi ne može biti u sastavu organa za sprovođenje izbora i prestaje mu funkcija u ovim organima prihvatanjem kandidature za poslanika, odnosno odbornika.“

Član 11

Član 20 mijenja se i glasi:

„Centralna izborna komisija i opštinske izborne komisije rade ako sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja članova.

Organi za sprovođenje izbora odlučuju većinom glasova ukupnog broja članova.

Svaki član izbornih komisija ima pravo na izdvojeno mišljenje.

Izdvojeno mišljenje člana izbornih komisija se objavljuje na internet stranici izborne komisije.“

Član 12

Član 21 mijenja se i glasi:

„Organi za sprovođenje izbora dužni su da obezbijede javnost rada.

Sjednice izbornih komisija su javne.

Javnost rada izborne komisije obezbjeđuje se blagovremenim objavljivanje svih akata i relevantnih informacija na internet stranici izborne komisije o čemu se stara njen sekretar.

Izborne komisije su dužne da predstavnicima medija obezbijede uslove za praćenje sjednica izbornih komisija.

Predsjednik i članovi organa za sprovođenje izbora i druga lica koja prate rad organa za sprovođenje izbora dužni su da postupaju u skladu sa zakonom i aktima koje donosi Centralna izborna komisija.

Predsjednik i članovi organa za sprovođenje izbora dužni su da postupaju u skladu sa Etičkim kodeksom organa za sprovođenje izbora, koji donosi Centralna izborna komisija.“

Član 13

U članu 22 st. 1 i 2 brišu se.

Član 14

U poglavlju V ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA naziv potpoglavlja mijenja se i glasi:

„1. Centralna izborna komisija“

Član 15

Član 23 mijenja se i glasi:

„Centralna izborna komisija ima predsjednika i četiri člana.

Predsjednika i članove Centralne izborne komisije bira Skupština, na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja (u daljem tekstu: nadležni odbor), nakon sprovedenog javnog konkursa iz člana 26a ovog zakona.

Centralna izborna komisija bira se na period od šest godina.

Centralna izborna komisija ima status pravnog lica.“

Član 16

Član 24 mijenja se i glasi:

„Za predsjednika i člana Centralne izborne komisije može biti izabrano lice koje ima:

- biračko pravo;
- najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja iz oblasti pravnih nauka;
- najmanje deset godina radnog iskustva u struci, od čega najmanje pet godina iskustva iz oblasti izbora, izbornog sistema, političkih sistema, pravosuđa i zaštite ljudskih prava.“

Član 17

Član 25 mijenja se i glasi:

„Za predsjednika i člana Centralne izborne komisije ne može biti izabrano, odnosno imenovano lice koje je u posljednjih pet godina obavljalo ili obavlja funkciju:

- 1) poslanika ili odbornika;
- 2) člana Vlade Crne Gore;
- 3) predsjednika ili potpredsjednika opštine, gradonačelnika ili zamjenika gradonačelnika Glavnog grada ili Prijestonice.

Za predsjednika i člana Centralne izborne komisije ne može biti izabrano, odnosno imenovano lice koje je u posljednjih pet godina obavljalo ili obavlja funkciju u političkoj partiji (predsjednik partije, zamjenik, odnosno potpredsjednik, član predsjedništva, član izvršnog, glavnog i opštinskog odbora ili član u organima partije ekvivalentnim navedenima).

Za predsjednika i člana Centralne izborne komisije ne može biti izabrano, odnosno imenovano lice koje je član političke partije.

Za predsjednika i člana Centralne izborne komisije ne može biti izabrano, odnosno imenovano lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje javne funkcije ili je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv izbornih prava.“

Član 18

Član 26 mijenja se i glasi:

„Nadležni odbor je dužan da najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata predsjedniku i članovima Centralne izborne komisije započne postupak izbora predsjednika i članova Centralne izborne komisije.

Radi sprovođenja postupka iz stava 1 ovog člana nadležni odbor obrazuje Komisiju za sprovođenje izbora predsjednika i članova Centralne izborne komisije (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija ima pet članova, i to:

- 1) dva predstavnika Skupštine (jedan iz reda najveće partije vlasti, jedan iz reda najveće opozicione partije);
- 2) predstavnik Udruženja sudija Crne Gore, iz reda sudija;

3) predstavnik Univerziteta Crne Gore, iz reda nastavnog osoblja zaposlenog na ovom Univerzitetu iz oblasti pravnih i političkih sistema; i

4) predstavnik nevladinih organizacija koje se bave izbornim procesom.

Nadležni odbor upućuje poziv subjektima iz stava 3 tač. 1, 2 i 3 ovog člana da u roku od sedam dana od dana upućivanja poziva odrede svog predstavnika u Komisiju.

Nadležni odbor upućuje javni poziv za određivanje člana Komisije iz reda nevladinih organizacija.

Javni poziv iz stava 5 ovog člana objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“ i jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore i sadrži uslove koje kandidat mora da ispunjava kako bio bio izabran za člana Komisije.

Na javni poziv iz stava 5 ovog člana mogu da se jave kandidati predloženi od strane nevladinih organizacija koje su u prethodnih deset godina u konitunitetu imale ovlašćene predstavnike na izborima na državnom nivou, o čemu uvjerenje izdaje Centralna izborna komisija.

Nevladina organizacija iz stava 7 ovog člana dužna je da, uz predlog kandidata, dostavi ovjerenu kopiju akta o osnivanju i statuta, ovjerenu kopiju rješenja o upisu u registar nevladinih organizacija, kopiju uvjerenja Centralne izborne komisije da je imala registrovane posmatrače na izborima u Crnoj Gori i ovjerenu kopiju potvrde o podnesenoj poreskoj prijavi za prethodnu fiskalnu godinu.

Za kanidata za člana Komisije iz reda predstavnika nevladinih organizacija može biti izabrano lice koje je objavljivalo naučne radove ili stručne članke iili publikacije na temu izbornog procesa, koje je ostvarilo javnu prepoznatljivost u ovoj oblasti i koje je učestvovalo u domaćem ili međunarodnom monitoringu izbornog procesa.

Prijave za kandidate za članove Komisije iz reda predstavnika nevladinih organizacija podnose se u roku od sedam dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Nadležni odbor će u roku od deset dana od dana isteka roka za dostavljanje predloga utvrditi listu kandidata za člana Komisije iz reda nevladinih organizacija.

Nadležni odbor će u roku od pet dana od dana utvrđivanja liste kandidata iz stava 9 ovog člana izabrati člana Komisije iz reda nevladinih organizacija sa te liste.“

Član 19

Član 26a mijenja se i glasi:

„Javni konkurs za izbor predsjednika i članova Centralne izborne komisije objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“ i jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore, u roku od pet dana od dana izbora Komisije.

Javni konkurs iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) uslove koje predsjednik i kandidat za člana Centralne izborne komisije mora da ispunjava;
- 2) dokumentaciju koja se dostavlja uz prijavu; i
- 3) način i rok za podnošenje prijava na javni konkurs.

Rok za podnošenje prijava na javni konkurs iz stava 1 ovog člana je 15 dana od dana objavljivanja tog konkursa.“

Član 20

Član 27 mijenja se i glasi:

„Nakon isteka roka iz člana 26 stav 4 ovog zakona, Komisija vrši provjeru ispunjenosti uslova iz čl. 24 i 25 ovog zakona i u roku osam dana od dana isteka tog roka, sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju te uslove.

Komisija će utvrditi proceduru za objektivnu ocjenu kandidata i postupak ocjene kandidata na osnovu kriterijuma za izbor kandidata za predsjednika i članova Centralne izborne komisije.

Kriterijumi za izbor kandidata za predsjednika i članova Centralne izborne komisije su: dodatno obrazovanje koje prelazi potrebne uslove regulisane ovim zakonom koje se direktno tiče izbornog sistema i izbornih procesa; iskustvo u ranijim izbornim procesima (sprovođenje izbornog postupka u zemlji, posmatračke misije u zemlji i inostranstvu), saradnja sa relevantnim državnim organima koji su pripremali, sprovodili zakone ili vršili duge aktivnosti povezane za izbornim procesom (komisije, radne grupe, odbori za izbornu reformu, praćenje rada državne ili opštinskih komisija ili biračkih odbora), ostvarivanje javne prepoznatljivosti u oblasti izbornih procesa, ostvarivanje saradnje sa relevantnim međunarodnim institucijama i organizacijama koje se bave izbornim procesima, predavanje ili pohađanje na obukama koje se tiču izbornih procesa, objavljivanje naučnih radova, stručnih članaka ili publikacija koje se tiču izbornih procesa, poznavanje izbornih zakona i procedura, utisak koji je kandidat ostvario u toku razgovora sa Komisijom.

Komisija obavlja razgovor sa kandidatima sa liste iz stava 1 ovog člana.

Komisija, na osnovu dokaza kojim se potvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana, vodeći računa o kriterijumima iz stava 3 ovog člana, a nakon obavljenog razgovora sa kandidatima u skladu sa stavom 4 ovog člana, sačinjava predlog liste kandidata za predsjednika i članove Centralne izborne komisije, sa obrazloženjem.

Komisija sačinjava predlog liste iz stava 5 ovog člana, većinom od najmanje četiri glasa, u roku od 20 dana od dana isteka roka za prijavljivanje na javni konkurs.

Predlog liste kandidata iz stava 5 ovog člana Komisija dostavlja nadležnom odboru, radi predlaganja Skupštini.“

Član 21

Član 28 mijenja se i glasi:

„Nadležni odbor dužan je da, u roku od 15 dana od dana dostavljanja predloga od strane Komisije, čiji predlog kandidata za predsjednika i članove Centralne izborne komisije nadležni odbor ne može mijenjati, utvrdi jedinstvenu listu kandidata za izbor predsjednika i članova Centralne izborne komisije.

Jedinstvena lista kandidata za izbor predsjednika i članova Centralne izborne komisije uz predlog odluke o izboru predsjednika i članova Centralne izborne komisije dostavlja se Skupštini na razmatranje i odlučivanje.

Ako nadležni odbor u roku iz stava 1 ovog člana ne utvrdi jedinstvenu listu kandidata za izbor predsjednika i članova Centralne izborne komisije, Skupština će utvrditi tu listu na osnovu predloga liste kandidata sačinjenog od strane Komisije i donijeti odluku o izboru predsjednika i članova Centralne izborne komisije na prvoj narednoj sjednici, bez predloga nadležnog odbora.“

Član 22

Član 29 mijenja se i glasi:

„Predsjedniku i članu Centralne izborne komisije prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

- 1) podnošenjem ostavke;
- 2) gubitkom crnogorskog državljanstva;
- 3) zbog trajnog gubitka radne sposobnosti;
- 4) ispunjavanjem uslova za prestanak radnog odnosa po sili zakona u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika;
- 5) ako je pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora;
- 6) ako je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje javne funkcije ili je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv izbornih prava; ili
- 7) razrješenjem.“

Član 23

Član 30 mijenja se i glasi:

„Predsjednik i član Centralne izborne komisije razrješava se:

- 1) ako se utvrdi da je u postupku izbora dao o sebi netačne podatke ili je propustio da iznese podatke i okolnosti koji su bitni za izbor;
- 2) ako se naknadno utvrdi da ne ispunjava uslove iz čl. 24 i 25 ovog zakona;

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, nadležni odbor podnosi Skupštini obrazloženi predlog za razrješenje predsjednika i člana Centralne izborne komisije.“

Član 24

Član 31 mijenja se i glasi:

„U slučaju prestanka mandata predsjednika i člana Centralne izborne komisije prije isteka vremena na koje je izabran, Skupština će izabrati novog predsjednika i člana Centralne izborne komisije u skladu sa ovim zakonom.

Mandat predsjednika i člana Centralne izborne komisije koji je izabran u skladu sa stavom 1 ovog člana prestaje danom prestanka mandata Centralne izborne komisije.“

Član 25

Član 32 mijenja se i glasi:

„Sjednice Centralne izborne komisije održavaju se po potrebi, a po pravilu najmanje jednom mjesečno.

Sjednice Centralne izborne komisije saziva i njima predsjedava predsjednik Centralne izborne komisije.

U slučaju prestanka mandata predsjednika Centralne izborne komisije u skladu sa članom 29 ovog zakona funkciju predsjednika Centralne izborne komisije do izbora predsjednika u skladu sa ovim zakonom vrši najstariji član Centralne izborne komisije.

U slučaju spriječenosti, predsjednika Centralne izborne komisije mijenja član kog odredi predsjednik.“

Član 26

Član 33 mijenja se i glasi:

„Predsjednik i članovi Centralne izborne komisije dužnost obavljaju profesionalno.

Lica iz stava 1 ovog člana ne mogu obavljati funkciju u Centralnoj izbornoj komisiji duže od 12 godina.

Rješenje o zaradi i drugim pravima predsjednika i članova Centralne izborne komisije donosi nadležni odbor Skupštine.

Predsjednik i članovi Centralne izborne komisije za vrijeme vršenja funkcije mogu se baviti, obrazovnim, naučnim i stručnim radom i istraživanjima, objavljivati stručne i naučne radove, učestvovati u radu stručnih i naučnih skupova, u pripremanju nacrt propisa, kao i volonterskim radom u humanitarnim, kulturnim i sportskim organizacijama.“

Član 27

Član 33a mijenja se i glasi:

„Centralna izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba ovog zakona;
- 2) raspisuje opšte i prijevremene lokalne izbore;
- 3) prati primjenu i daje mišljenje u vezi sa primjenom ovog zakona;
- 4) bira predsjednika i imenuje članove opštinskih izbornih komisija;
- 5) usklađuje rad opštinskih izbornih komisija, vrši nadzor nad njihovim radom i daje uputstva u vezi primjene ovog zakona;
- 6) utvrđuje jedinstvene standarde za izborni materijal;
- 7) propisuje obrasce za sprovođenje izbornih radnji propisanih ovim zakonom;
- 8) utvrđuje proceduru tabeliranja rezultata izbora organa za sprovođenje izbora, na svim nivoima;
- 9) određuje način rukovanja i čuvanja izbornog materijala;
- 10) ocjenjuje da li su izborne liste poslanika sastavljene i podnešene u skladu sa ovim zakonom;
- 11) donosi rješenje o proglašenju izborne liste poslanika;
- 12) javno objavljuje broj birača u cjelini, po opštinama i po biračkim mjestima;
- 13) utvrđuje rezultate izbora za poslanike, kao i broj glasova za svaku izbornu listu i utvrđuje broj mandata koji pripada svakoj izbornoj listi poslanika;
- 14) javno objavljuje ukupne rezultate izbora za poslanike i rezultate po svakom biračkom mjestu u Crnoj Gori;
- 15) podnosi izvještaj Skupštini o rezultatima izbora za poslanike i o popuni upražnjenih poslaničkih mjesta;
- 16) izdaje uvjerenje o izabranom poslaniku;

- 17) dostavlja podatke o izborima za poslanike organima nadležnim za prikupljanje i obradu statističkih podataka;
- 18) podnosi Skupštini izvještaj o sprovedenim izborima i referendumu u roku od 60 dana od dana objavljivanja službenih rezultata;
- 19) donosi poslovnik o radu;
- 20) donosi Etički kodeks organa za sprovođenje izbora i stara se o njegovom sprovođenju;
- 21) usvaja godišnji plan rada i predlaže godišnji finansijski plan Centralne izborne komisije;
- 22) podnosi Skupštini godišnji izvještaj o radu Centralne izborne komisije najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu;
- 23) sprovodi obuke za članove organa za sprovođenje izbora, organizuje testiranja i izdaje certifikate o uspješnom pohađanju obuke;
- 24) sprovodi edukaciju i informisanje građana, nevladinih organizacija, političkih subjekata i medija o izborima i biračkom pravu;
- 25) daje mišljenja za izmjene i unapređivanje izbornog zakonodavstva;
- 26) predlaže unapređenje tehničkih aspekata za sprovođenje izbora kroz uvođenje novih metodologija i tehnologija;
- 27) objavljuje stručne publikacije u vezi izbornog sistema, rezultata izbora, sprovođenja izbora i prakse;
- 28) ostvaruje saradnju sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama u oblasti izbornog zakonodavstva i izbornog sistema uopšte;
- 29) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Centralna izborna komisija ima svoju internet stranicu na kojoj, u roku od 24 časa, objavljuje sve akte, relevantne informacije kao i dostupne podatke koji se odnose na privremene i konačne rezultate glasanja na lokalnim, parlamentarnim, predsjedničkim izborima i na referendumu na svakom biračkom mjestu.

Internet stranica Centralne izborne komisije iz stava 2 ovog člana sadrži podportale opštinskih izbornih komisija.“

Član 28

Član 34 mijenja se i glasi:

„Za vršenje stručnih i administrativnih poslova Centralna izborna komisija obrazuje Sekretarijat Centralne izborne komisije (u daljem tekstu: Sekretarijat).

Sekretarijatom rukovodi sekretar kojeg bira i razrješava Centralna izborna komisija.

Sekretar Centralne izborne komisije bira se nakon sprovedenog javnog konkursa, na period od četiri godine.

Za sekretara Centralne izborne komisije može biti izabrano lice koje ima:

- biračko pravo;
- najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti pravnih nauka; i
- najmanje osam godina radnog iskustva u struci, od čega najmanje četiri godine iskustva iz oblasti izbora, izbornog sistema i političkih sistema ili pravosuđa ili zaštite ljudskih prava.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata donosi Centralna izborna komisija, na predlog sekretara Centralne izborne komisije.

Na status i druga prava zaposlenih u Sekretarijatu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju prava i obaveze državnih službenika i namještenika.“

Član 29

Poslije člana 34 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 34a

Sredstva za rad Centralne izborne komisije obezbjeđuju se u Budžetu Crne Gore. Uslove za rad Centralne izborne komisije obezbjeđuje Skupština Crne Gore.

Nacrt budžeta Centralne izborne komisije komisija dostavlja nadležnom tijelu Skupštine.

Nacrt budžeta Centralne izborne komisije utvrđuje nadležno tijelo Skupštine i dostavlja ga Vladi Crne Gore.

Odobrena sredstva za funkcionisanje i rad Centralne izborne komisije ne mogu biti manja od 0,1% od planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjenih za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi.

Ako u predlogu godišnjeg zakona o budžetu izvrši izmjene iz nacrta budžeta Centralne izborne komisije iz stava 3 ovog člana, Vlada Crne Gore o tome dostavlja Skupštini pisano obrazloženje.

O raspolaganju finansijskim sredstvima iz stava 4 ovog člana Centralna izborna komisija odlučuje samostalno.“

Član 30

U poglavlju V ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA naziv potpoglavlja 2 mijenja se i glasi:

„2. Opštinska izborna komisija“

Član 31

Član 35 mijenja se i glasi:

„Opštinsku izbornu komisiju čine predsjednik i dva člana.

Predsjednik opštinske izborne komisije bira se na period od četiri godine i isto lice može biti izabrano najviše dva puta.

Članovi opštinske izborne komisije iz reda političkih partija imenuju se nakon održanih opštih lokalnih izbora, a najkasnije 60 dana od dana konstituisanja skupštine opštine.

Članove opštinske izborne komisije imenuje Centralna izborna komisija.

Predsjednika opštinske izborne komisije bira Centralna izborna komisija, nakon sprovedenog javnog konkursa.

Vladajuća i opoziciona partija, odnosno grupa birača, koje su osvojile najviše mandata, odnosno glasova, na prethodnim izborima, predlažu po jednog člana opštinske izborne komisije.

U slučaju kad se u skladu sa stavom 6 ovog člana ne može utvrditi pravo predlaganja člana opštinske izborne komisije, Centralna izborna komisija će to pravo odrediti putem žrijeba.

Postupak izbora i razrješenja predsjednika i članova opštinske izborne komisije utvrđuje Centralna izborna komisija podzakonskim aktom.

Odluka o izboru opštinske izborne komisije objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi".

Član 32

Član 35a mijenja se i glasi:

„Za predsjednika opštinske izborne komisije može biti izabrano lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima:

- 1) najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti pravnih nauka;
- 2) pet godina radnog iskustva u struci;
- 3) najmanje jedno mišljenje o stručnim i radnim kvalitetima od poslodavca, odnosno od drugog subjekta sa kojim je ostvario poslovnu saradnju.

Za člana opštinske izborne komisije može biti izabrano lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima:

- 1) najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja u oblasti pravnih i humanističkih nauka;
- 2) pet godina radnog iskustva.

Prednost prilikom izbora za predsjednika će imati kandidati sa iskustvom u oblasti izbora, izbornog i političkih sistema, pravosuđa i zaštite ljudskih prava.“

Član 33

Član 36 mijenja se i glasi:

„Za predsjednika opštinske izborne komisije ne može biti izabrano lice koje je član političke partije.

Za predsjednika opštinske izborne komisije ne može biti izabrano lice koje je u posljednjih pet godina obavljalo funkciju poslanika ili odbornika, člana Vlade Crne Gore, gradonačelnika ili zamjenika gradonačelnika Prijestonice ili Glavnog grada, predsjednika ili potpredsjednika opštine.

Za predsjednika opštinske izborne komisije ne može biti izabrano lice koje je u posljednjih pet godina obavljalo ili obavlja funkciju u političkoj partiji (predsjednik partije, zamjenik odnosno potpredsjednik, član predsjedništva, član izvršnog, glavnog odbora i opštinskog odbora ili funkcije ekvivalentne navedenim).

Za predsjednika i člana opštinske izborne komisije ne može biti izabrano, odnosno imenovano lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje javne funkcije ili je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv izbornih prava, bez obzira na to da li je kazna uslovna ili безусловna.“

Član 34

Član 37 mijenja se i glasi:

„Predsjedniku i članu opštinske izborne komisije prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

- 1) podnošenjem ostavke;
- 2) gubitkom crnogorskog državljanstva;
- 3) ako je pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora;

4) ako je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje javne funkcije ili je pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv izbornih prava; ili
5) razrješenjem.

Predsjednik i član opštinske izborne komisije razrješava se:

- 1) ako se utvrdi da je u postupku izbora dao o sebi netačne podatke ili je propustio da iznese podatke i okolnosti koji su bitni za izbor;
- 2) ako se naknadno utvrdi da ne ispunjava uslove za izbor;
- 3) zbog nesavjesnog i neprofesionalnog vršenja i nevršenja dužnosti.

Postojanje razloga za razrješenje iz stava 2 ovog člana utvrđuje Centralna izborna komisija.

Postupak za razrješenje pokreće se na predlog predsjednika Centralne izborne komisije.

U slučaju prestanka mandata predsjednika i člana opštinske izborne komisije prije isteka vremena na koje je izabran, Centralna izborna komisija će, bez odlaganja, pokrenuti postupak za izbor novog predsjednika ili člana opštinske izborne komisije.“

Član 35

Poslije člana 37 dodaje se pet novih članova koji glase:

„Član 37a

U slučaju da opštinska izborna komisija ne vrši poslove iz svoje nadležnosti iz člana 37c ovog zakona, Centralna izborna komisija će preuzeti nadležnost opštinske izborne komisije.

Član 37b

Sjednice opštinske izborne komisije saziva i njima predsjedava predsjednik opštinske izborne komisije.

U slučaju spriječenosti, predsjednika opštinske izborne komisije mijenja član komisije koga on ovlasti.

Član 37c

Opštinska izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora;
- 2) organizuje tehničke pripreme za sprovođenje izbora;
- 3) određuje biračka mjesta za izbor odbornika i poslanika;
- 4) obrazuje biračke odbore i imenuje predsjednika i članove biračkih odbora za izbor odbornika i poslanika i organizuje njihovu edukaciju (obuku) o procedurama za rad biračkog odbora;
- 5) utvrđuje broj glasačkih listića za pojedina biračka mjesta, ovjerava ih i zajedno sa ovjerenim izvodom iz biračkog spiska zapisnički ih predaje biračkim odborima;
- 6) ocjenjuje da li su izborne liste za izbor odbornika sastavljene i podnešene u skladu sa ovim zakonom;
- 7) potvrđuje i proglašava izborne liste za izbor odbornika;
- 8) javno objavljuje broj birača u opštini i po biračkim mjestima;
- 9) utvrđuje rezultate izbora za odbornike, kao i broj glasova za svaku izbornu listu i utvrđuje broj mandata koji pripada svakoj izornoj listi za izbor odbornika;

- 10) izdaje uvjerenje izabranom odborniku;
- 11) utvrđuje ukupne rezultate glasanja za izbor poslanika na svojoj teritoriji i po svakom biračkom mjestu i o tome dostavlja izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji;
- 12) javno objavljuje rezultate izbora za odbornike;
- 13) podnosi izvještaj skupštini opštine o rezultatima izbora za odbornike i o popuni upražnjenih odborničkih mjesta;
- 14) dostavlja podatke o izborima za odbornike organima nadležnim za prikupljanje i obradu statističkih podataka;
- 15) vrši i druge poslove u ostvarivanju funkcije izborne komisije.

Opštinska izborna komisija ima svoju podportal u okviru internet stranice Centralne izborne komisije na kojem objavljuje sve akte i podatke od značaja za sprovođenje izbora odmah, a najkasnije u roku od pet sati, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu.

Član 37d

Opštinska izborna komisija ima sekretara.

Funkciju sekretara opštinske izborne komisije obavlja sekretar skupštine opštine.

Sekretaru opštinske izborne komisije pripada pravo na mjesečnu naknadu, koju utvrđuje Centralna izborna komisija.

Opštinska izborna komisija za vršenje stručnih i administrativnih poslova od dana raspisivanja izbora do dana proglašenja konačnih rezultata može angažovati stručno i tehničko osoblje.

Član 37e

Opštinska izborna komisija donosi poslovnik o svom radu.

Uslove za rad opštinske izborne komisije obezbjeđuje opština.

Predsjedniku i članovima opštinskih izbornih komisija pripada pravo na mjesečnu naknadu čiju visinu i način isplate utvrđuje Centralna izborna komisija.“

Član 36

Poslije člana 37e dodaje se novo potpoglavlje i četiri člana koja glase:

„3. Birački odbor

Član 37f

Birački odbor čine predsjednik i četiri člana u stalnom sastavu i po jedan ovlašćeni predstavnik potvrđene i proglašene izborne liste.

Svakoj političkoj partiji zastupljenoj u odgovarajućoj skupštini pripada broj predsjednika biračkih odbora srazmjerno proporcionalnoj zastupljenosti odborničkih mjesta u skupštini, a biračka mjesta na kojima bi pojedina politička partija predlagala predstavnika za predsjednika biračkog odbora, opštinska izborna komisija određuje žrijebom.

U stalni sastav biračkog odbora dva člana imenuju se na predlog političke partije, odnosno koalicije koja ima većinu u odgovarajućoj skupštini opštine.

U stalni sastav biračkog odbora obavezno se imenuje po jedan predstavnik dvije opozicione političke partije u odgovarajućoj skupštini, koje su na prethodnim izborima dobile najveći broj mandata, a u slučaju istog broja mandata, najveći broj glasova.

Ako u skupštini opštine postoji samo jedna opoziciona politička partija, u stalni sastav biračkog odbora imenuju se dva predstavnika te partije.

Birački odbor imenuje se za svako biračko mjesto, najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora.

Izuzetno, na obrazloženi zahtjev političke partije, odnosno grupe birača koja je stekla pravo da predloži predstavnike u stalnom sastavu biračkog odbora, sastav biračkog odbora može se mijenjati i nakon isteka roka iz stava 6 ovog člana, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta.

Predsjednika i članove biračkog odbora, kao i ovlašćene predstavnike u slučaju njihovog odsustva ili spriječenosti, u vršenju poslova i zadataka biračkog odbora mijenjaju njihovi zamjenici.

Član 37g

Rješenje koje političke partije imaju pravo da predlože predstavnike u stalni sastav biračkog odbora opštinska izborna komisija dužna je da donese najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

Rješenje iz stava 1 ovog člana opštinska izborna komisija dostavlja svim podnosiocima potvrđenih izbornih lista, u roku od 24 sata od sata donošenja.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana ima se pravo prigovora, odnosno žalbe, po postupku za zaštitu izbornog prava utvrđenog ovim zakonom.

Član 37h

U slučaju istovremenog održavanja izbora za odbornike i poslanike, birački odbori obrazovani za sprovođenje izbora za odbornike obavljaju poslove biračkih odbora za izbor poslanika.

Član 37i

Birački odbor neposredno sprovodi glasanje na biračkom mjestu.

Birački odbor se stara o održavanju reda na biračkom mjestu za vrijeme glasanja.

Birački odbor određuje, iz reda svojih članova, četiri povjerenika za glasanje van biračkog mjesta.

Bliža pravila o radu biračkog odbora uređuje Centralna izborna komisija."

Član 37

U članu 39a stav 1 mijenja se i glasi:

„U cilju ostvarivanja principa rodne ravnopravnosti, na izbornoj listi biće najmanje 40% kandidata manje zastupljenog pola.”

Stav 2 mijenja se i glasi:

Na izbornoj listi među svaka tri kandidata prema redoslijedu na listi (prva tri mjesta, druga tri mjesta i tako do kraja liste) mora biti najmanje po jedan kandidat pripadnik manje zastupljenog pola, do ispunjenja uslova iz stava 1 ovog člana.”

Član 38

U članu 40 stav 2 riječi: „opunomoćenog predstavnika podnosioca liste“ zamjenjuju se riječima: „ovlašćenog predstavnika“.

Član 39

U članu 43 stav 6, članu 46 st. 1 i 5, članu 47a, članu 48 stav 2, članu 66 stav 2, članu 67 stav 4, članu 68a stav 9, članu 69a stav 6, članu 74 st. 6 i 7, članu 76 stav 2, članu 78 stav 3, članu 79 stav 5, članu 82 stav 4, članu 85 stav 6, članu 85a stav 8, članu 87 st. 1 i 2, članu 92 st. 4 i 5, članu 93 stav 1, članu 98 stav 2, članu 99 stav 1, članu 100, članu 108 stav 2, članu 110 st. 1 i 2, članu 111b stav 1, članu 111g stav 3, članu 111d stav 1, članu 111e, članu 111ž stav 2 i članu 112 st. 2 i 3 riječi: „Državna izborna komisija " u različitom padežu zamjenjuju se riječima: „Centralna izborna komisija " u odgovarajućem padežu.

Član 40

U članu 84 stav 3 riječi: „opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste.“ zamjenjuju se riječima: „ovlašćeni predstavnik.“

Član 41

U članu 104 poslije stava 5 dodaje se novi st. 6 koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, politički subjekt sa čije je izborne liste odbornik, odnosno poslanik izabran može odlučiti da se upražnjeni mandat dodijeli kandidatu sa iste liste kojem je mandat prethodno prestao zbog podnošenja ostavke. Odluka političkog subjekta može se donijeti od momenta podnošenja ostavke odbornika, odnosno poslanika do trenutka donošenja odluke nadležne izborne komisije o popuni mandata, u kom roku navedenu odluku dostavlja nadležnoj izbornoj komisiji.“

Dosadašnji st. 6, 7 i 8 postaju st. 7, 8 i 9.

Član 42

Član 105 mijenja se i glasi:

„Prijevremeni lokalni izbori održavaju se kada nastupe razlozi iz člana 5 stav 2 ovog zakona, kada skupština opštine bude raspuštena ili joj se skрати mandat, u skladu sa zakonom.

Prijevremeni lokalni izbori raspisuju se narednog dana od dana nastupanja razloga iz stava 1 ovog člana.

Prijevremeni lokalni izbori održavaju se prve nedjelje nakon isteka roka od 60 dana od dana njihovog raspisivanja, osim ako se taj dan podudara sa državnim, drugim ili vjerskim praznikom, u kom slučaju će se održati prve naredne nedjelje koja se ne podudara sa državnim, drugim ili vjerskim praznikom.

Prijevremeni lokalni izbori ne mogu se raspisati u roku kraćem od 9 mjeseci u odnosu na datum u kom se održavaju opšti lokalni izbori.“

Član 43

Poslije člana 105 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 105a

Prijevremeni izbori za poslanike raspisuju se i održavaju u slučaju raspuštanja skupštine ili donošenja odluke o skraćenju mandata skupštine.

Prijevremeni izbori se raspisuju i sprovode na način i po postupku koji su ovim zakonom utvrđeni za sprovođenje izbora.“

Član 44

Poslije člana 120a dodaje se novi član koji glasi:

„Član 120b

Prvi opšti lokalni izbori održaće se 13. juna 2027. godine.

Odbornicima skupštine opštine kojima prestaje mandat u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20) prije roka iz stava 1 ovog člana, produžava se trajanje mandata do dana potvrđivanja mandata odbornika izabranih na prvim opštim lokalnim izborima.

Odbornicima skupštine opštine kojima, u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20) mandat traje i nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, mandat prestaje danom potvrđivanja mandata odbornika izabranih na prvim opštim lokalnim izborima.

Ako u opštini nije okončan proces izbora odbornika u Skupštini opštine do dana donošenja odluke o raspisivanju prvi opštih lokalnih izbora, odlukom o raspisivanju opštih lokalnih izbora raspisaće se i izbori za izbor odbornika u Skupštini te opštine.“

Član 45

Poslije člana 121 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 121a

Nadležni odbor pokrenuće postupak izbora Centralne izborne komisije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predsjedniku Državne izborne komisije, članovima i njihovim zamjenicima, izabranim u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20) mandat traje do izbora Centralne izborne komisije u skladu sa ovim zakonom.

Poslove iz člana 33a ovog zakona, osim poslova iz tač. 4, 8, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26 i 27, kao i izdavanje uvjerenja iz člana 26 stav 7 ovog zakona, do izbora Centralne izborne komisije u skladu sa ovim zakonom, vršiće Državna izborna komisija izabrana u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20).

Centralna izborna komisija izabrana u skladu sa ovim zakonom pokreće postupak za izbor, odnosno imenovanje predsjednika i članova Opštinskih izbornih komisija u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu odluke o izboru predsjednika i članova centralne izborne komisije.

Predsjedniku Opštinske izborne komisije, sekretaru, članovima i njihovim zamjenicima, izabranim u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20) mandat traje do izbora predsjednika i članova Opštinske izborne komisije u skladu sa ovim zakonom.

Centralna izborna komisija će preuzeti poslove, sredstva, obaveze, dokumentaciju i zaposlene u stručnoj službi Državne izborne komisije.

Zaposleni iz stava 6 ovog člana koji ne budu raspoređeni u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne izborne komisije, ostvaruju prava i obaveze zaposlenog za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika."

Član 46

Poslije člana 122 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 122a

Podzakonski akt iz člana 35 stav 8 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana izbora Centralne izborne komisije u skladu sa ovim zakonom."

Član 47

Poslije člana 123 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 123a

Odredba člana 13 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2027. godine.

Član 123b

Odredba člana 33a stav 1 tač. 4, 8, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26 i 27 primjenjivaće od dana izbora Centralne izborne komisije u skladu sa ovim zakonom."

Član 48

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se Zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postojećim Zakonom o izboru odbornika i poslanika („Sl. list RCG“, br. 16/2000 – prečišćeni tekst, i dr.; „Sl. list CG“, br. 46/2011, 14/2014, 47/2014 – odluka US, 12/2016 – odluka US, 60/2017 – odluka US, 10/2018 – odluka US i 109/2020 – odluka US), uređeni su način i postupak izbora odbornika u skupštine opština, Glavnog grada i Prijestonice, te poslanika u Skupštinu Crne Gore; organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora.

Iako predmetni zakon pruža sveobuhvatan pravni okvir za sprovođenje izbornog procesa, uočeni su brojni nedostaci i problemi u njegovoj primjeni, koji su posljedica kako njegove zastarjelosti, tako i čestih parcijalnih izmjena koje nijesu obuhvatile sistemske reforme. Upravo iz tog razloga, pristupilo se izradi izmjena i dopuna ovog zakonskog rješenja u oblasti regulisanja održavanja lokalnih izbora u jednom danu, te profesionalizacije i unaprjeđenja rada Državne izborne komisije i izbornih komisija na lokalnom nivou, koje će biti usklađeno s evropskim standardima i savremenim demokratskim praksama.

U izradi novog zakona posebna pažnja posvećena je ocjenama i preporukama Evropske komisije, sadržanim u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2024. godinu, u kojem se navodi da „zakonodavni okvir zahtijeva sveobuhvatnu reformu i usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, naročito u pogledu prava glasa i kandidature, transparentnosti, mehanizama za rješavanje izbornih sporova i nadzora nad finansiranjem kampanja i medija“, te da „većina preporuka OSCE/ODIHR-a i dalje nije sprovedena“.

Slične ocjene sadržane su i u Rezoluciji Evropskog parlamenta od 18. juna 2025. godine, kojom se ponavlja poziv crnogorskim vlastima da uvedu jedinstven dan za održavanje lokalnih izbora, u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, kako bi se unaprijedila efikasnost upravljanja, smanjile političke tenzije i osnažila stabilnost lokalnih i državnih institucija.

Takođe, **Mišljenje** Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju/Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/ODHIR) **od 2. juna 2025. godine (ELE-MNE/544/2025 [ELD])**, izričito preporučuje uspostavljanje jedinstvenog dana za lokalne izbore u svim opštinama, kao ključne mjere za jačanje integriteta izbornog procesa i

prevenciju izbornih manipulacija koje mogu dovesti do institucionalne nestabilnosti i gubitka povjerenja građana u javnu upravu.

Posebna pažnja je bila posvećena određivanju prvog dana za održavanje objedinjenih lokalnih izbora. Predloženi datum, 13. jun 2027. godine, rezultat je širokog političkog dogovora, koji je prethodno postignut kroz konsultacije između relevantnih političkih subjekata ali i predstavnika lokalnih samouprava i međunarodnih partnera. U cilju testiranja ustavnosti ove zakonske mjere, vođeno je računa o principu proporcionalnosti, budući da se u cilju harmonizacije datuma održavanja lokalnim izborima mandat pojedinim Skupštinama opština mandat treba skratiti, a pojedinim produžiti. Tako, (i) legitimni cilj ove mjere ogleda se u potrebi da se obezbijedi pravna sigurnost, jednakost biračkog prava, efikasnije upravljanje izbornim procesima, smanjenje političkih tenzija i racionalizacija javne potrošnje u vezi sa sprovođenjem izbora. Ovakvo rješenje dodatno doprinosi jačanju integriteta izbornog procesa i usklađivanju sa standardima Evropske unije i preporukama međunarodnih organizacija (OSCE/ODIHR, Evropska komisija, Venecijanska komisija). Nadalje, (ii) mjera je podobna, jer se određivanjem jednog dana za sve lokalne izbore postiže ujednačen tretman svih građana bez obzira na mjesto prebivališta, sprječava dugotrajna izborna kampanja u različitim opštinama, sprječava tzv. izborni turizam te omogućava planiranje i sprovođenje izbornog procesa na sistematičan, efikasan i transparentan način. Mjera je (iii) nužna, jer nijedno blaže sredstvo ne bi moglo u dovoljnoj mjeri postići navedene ciljeve. U pogledu (iv) srazmjernosti, mjera zadovoljava princip proporcionalnosti u užem smislu, jer je u pitanju ograničenje koje ima privremeni karakter, jer se može primijeniti samo jednom, a ono se se sprovodi uz maksimalno uvažavanje pravne sigurnosti i legitimnih očekivanja lokalnih samouprava. Konkretno, u nekim opštinama će mandat odbornicima biti skraćen, dok će u drugim biti produžen, ali su u oba slučaja lokalni parlamenti ovlašćeni da – u skladu sa zakonom – odluče o mogućnosti prijevremenog održavanja izbora i prije 13. juna 2027. godine, pri čemu će novoizabrani sazivi imati mandat do ponovnog izlaska na izbore na jedinstveni datum. Na ovaj način, ni jednom biračkom tijelu nije oduzeto biračko pravo, niti su politički subjekti stavljeni u neravnopravan položaj, već se kroz prelazni period i mogućnost održavanja izbora prije 2027. godine u opštinama u kojima se mandat produžava, omogućava fleksibilnost i demokratsko odlučivanje u lokalnim parlamentima. Zaključno, evidentno je da cilj ove mjere, dakle, nije retroaktivno mijesanje u već stečene mandate, već uspostavljanje opšteg i stabilnog pravnog režima za buduće izborne cikluse, harmonizacije izbornih procesa na lokalnom nivou, uz jasno definisan rok tranzicije i politički konsenzus koji legitimizuje ovu mjeru kao razumnu, uravnoteženu i ustavno prihvatljivu.

Uz uvažavanje i preporuka Državne izborne komisije, civilnog društva i stručne javnosti, ovim zakonom se teži unaprjeđenju izbornog zakonodavstva u skladu sa najvišim demokratskim standardima. Poseban fokus stavljen je na profesionalizaciju izborne administracije, transparentnost, jednakost biračkog prava i efikasnu zaštitu izbornih prava građana.

Donošenjem ovog zakona, Crna Gora ujedno ispunjava obaveze iz **Klastera 1 – Temeljna prava**, u okviru pregovora o pristupanju Evropskoj uniji, naročito u dijelu koji se odnosi na izborni proces, demokratizaciju institucija, vladavinu prava i poštovanje političkih prava građana.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim zakonom se ne vrši usaglašavanje sa sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama.

Ipak, prilikom njegove izrade uvažene su preporuke i mišljenja relevantnih međunarodnih aktera, prvenstveno **Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju / Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (OSCE/ODIHR)**, sadržane u Mišljenju br. **ELE-MNE/544/2025 [ELD] od 2. juna 2025. godine**, kao i preporuke **Evropske komisije i Evropskog parlamenta**, koje se odnose na unapređenje izbornog zakonodavnog okvira u Crnoj Gori.

U tom smislu, iako formalno nije riječ o harmonizaciji sa pravnom tekovinom EU, sadržaj ovog zakona je usmjeren na postizanje veće usklađenosti sa evropskim standardima u oblasti izbornih procesa, transparentnosti, institucionalne stabilnosti i poštovanja političkih prava građana, što je posebno važno u kontekstu obaveza iz pregovaračkog Klastera 1 – Temeljna prava.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 uređuje se trajanje mandata odbornika i poslanika, a članom 2 da odbornik, odnosno poslanik glasuju po sopstvenom uvjerenju i da ne mogu biti opozvani.

Članom 3 propisuje se datum održavanja opštih lokalnih izbora, članom 4 postupak raspisivanja opštih lokalnih izbora i izbora za poslanike, dok se čl. 5 i 6 vrši pravno-tehničko usaglašavanje teksta u odnosu na prethodne dvije odredbe.

Članom 7 se mijenjaju odredbe važećeg teksta Zakona koje se odnose na određivanje organa za sprovođenje izbora, pravom odlučivanja, ko može da učestvuje u radu tih organa, način odlučivanja im javnost rada, dok se članom 8 briše član 22 radi pravno-tehničkog usaglašavanja.

Čl 9 i 10 propisuje za izbor, sastav i trajanje mandata, postupak izbora, uslovi za Predsjednika i članove Centralne izborne komisije, postupanje nadležnog odbora, raspisivanje javnog konkursa, rad Komisije za sprovođenje izbora predsjednika i članova Centralne izborne komisije, trjanje i raulozi za prestank mandata i razrješenje predsjednika i članova Centralne izborne komisije, način sazivanja i vrijeme održavanja sjednica i poslovi Centralne izborne komisije, obrazovanje Sekretarijata Centralne izborne komisije

za vršenje stručnih i administrativnih poslova Centralna izborna komisija, kao i sredstva za njen rad.

Čl. 11 i 12 izbor, sastav i trajanje mandata opštinske izborne komisije, uslovi za predsjednika i članove, prestanak mandata i uslovi za razrješenje predsjednika i članova, održavanje sjednica opštinske izborne komisije, poslovi i nadležnosti, kao i postupak u slučaju kada opštinska izborna komisija ne vrši poslove iz svoje nadležnosti.

Članom 13 uređuje se sastav, članovi, nadležnost i rad biračkih odbora.

Čl. 14, 15 i 16 vrši se pravno-tehničko usaglašavanje teksta zbog preloženih izmjena i dopuna Zakona.

Čl. 17 i 18 propisuje se održavanje prijevremenih lokalnih izbora, odnosno izbora za poslanike u Skupštini Crne Gore.

Čl. 19 do 22 uređuju se prelazne odredbe kojima se propisuje datum održavanja prvih opštih lokalnih izbora, produžavanje i prestanak mandata odbornika izabranim u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list RCG", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02, 45/04, 48/06 i 56/06 i "Službeni list CG", br. 46/11, 14/14, 47/14, 12/16, 60/17, 10/18 i 109/20), raspisivanje izbora u opštinama u kojima nije okončan proces izbora odbornika u Skupštini opštine do dana donošenja Odluke o raspisivanju prvi opštih lokalnih izbora, postupak izbora Centralne izborne komisije, trajanje mandata predsjedniku i članovima Državne izborne komisije, postupak izbora opštinskih izbornih komisija, trajanje mandata predsjedniku i članovima Opštinske izborne komisije, rok za donošenje podzakonskog akta i odložena primjena određenih odredbi.

Članom 23 predviđa se da zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" iz razloga što se donosi po hitnom postupku.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbijedena su sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa čl. 151, 152 i 153 Poslovina Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG", br. 51/06 i 66/06 i "Službeni list CG", br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 104/21, 48/24 i 80/24) predlaže se donošenje ovog zakona po hitnom postupku, kako bi započeo proces harmonizacije trajanja mandata skupštinama opština radi održavanja prvih opštih lokalnih izbora u jednom danu.